

УДК 378.018.43:167.1

Чумак Михайло Михайлович

*к.і.н., доцент, кафедри технологій
виробництва та професійної освіти,*

ДЗ «Луганський національний університет

імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ

e-mail: chumakmike82@ukr.net

https:// https://orcid.org/0000-0002-5937-1856

ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

За останні роки в Україні істотного розвитку отримала дистанційна освіта. Це, головним чином, пов'язано з підвищенням вимог до вищої освіти та необхідністю частих змін у професійній освіті. Отже виникає потреба в перебудові процесу навчання, кінцевою метою якого має стати максимальне розкриття індивідуальних можливостей та саморозвиток особистості кожного здобувача освіти.

Попри переваги дистанційної освіти, є низка проблем, частина з яких пов'язана через відсутність повного уявлення про таку форму організації навчання серед учасників освітнього процесу. Це призводить до гірших результатів у здобувачів освіти в порівнянні з тими, що навчаються аудиторно. Для таких здобувачів освіти потрібно не тільки готувати якісні навчальні матеріали, удосконалювати методику надання інформації, але й вміти правильно оцінювати та контролювати їх навчальну діяльність.

Через не вміння присвячувати себе своїм навчальним справам та правильно планувати навчання протягом семестру, дистанційне навчання на першому етапі стає складним для здобувача освіти. Частина з них не в змозі спланувати пропорційний графік навчання. Вони починають активізувати свою навчальну діяльність в кінці семестру, що призводить до часткового виконання запропонованих електронних курсів та низької якості навчання (Ігнат'єва, 2017). Таким чином, завдання сучасного викладача – розвивати у студентів пізнавальну потребу, тобто вони мають знати, як здобувати знання самотужки, вміти використовувати їх у нестандартній ситуації. Це дозволить здобувачу освіти поступово відійти від примусового (контрольованого викладачем) виконання завдань до самостійного свідомого пошуку інформації.

До проблем дистанційної освіти можна віднести також відсутність очного спілкування між здобувачем освіти та викладачем; нестачу практичних занять; відсутність постійного контролю за здобувачами освіти, який для української молоді є потужним спонукальним стимулом (Голозубова & Матенко, 2016). Враховуючи мінімальну присутність спілкування віч-на-віч викладачу потрібно розробляти різні засоби комунікації. Наприклад, організація онлайн-конференцій між учасниками

курсів, онлайн-консультацій, форумів та чатів (Гура & Чуйкова & Ліницька, 2016). Викладач має постійно оновлювати методи донесення навчальної методичної інформації. Сьогодні вже змінилося декілька поколінь спеціальних технологій в галузі дистанційної освіти – починаючи від звичайних друкованих освітніх видань до сучасних комп'ютерних технологій: освітнє телебачення, аудіо та відеотрансляції, відеоконференції, E-Learning, різноманітні інтернет-трансляції. Зважаючи на це викладання навчального матеріалу необхідно постійно урізноманітнювати. Окрім навчальних текстів та презентацій, створювати відеозаписи лекцій, семінарів та інших мультимедійних навчальних матеріалів. Здобувачі освіти навчаючись дистанційно цінують можливість відтворити відео з лекцій, семінарів чи навчальних посібників. Відео допомагає їм краще зрозуміти теми навчання та за потреби відтворити матеріал у будь-якому зручному для себе місці.

Важливо також мотивувати здобувачів освіти до активної роботи на постійній основі. Навчаючись постійно вони протягом семестру, зазвичай мають кращі результати. Постійну діяльність можна забезпечити, наприклад, надаючи регулярні завданням, які здобувачі освіти мають виконувати за тим графіком, який встановлено розробником навчального курсу. Тривалі періоди між заочними завданнями є недоцільними.

Необхідно розуміти, що дистанційна освіта вимагає від викладачів зовсім іншого підходу, ніж під час звичайних занять. Як показує досвід, це дуже вимоглива форма навчання. На відміну від класичного навчання, необхідно забезпечити широку підготовку до дистанційних та комбінованих форм. Здобувачі освіти повинні мати усі навчальні матеріали, призначення заочних завдань, технічно підготовлені системи управління, засоби зв'язку тощо. Однак для цього потрібна велика робота як технічна, так і методична та дидактична. Найбільш поширеними причинами вибору здобувачами освіти дистанційного навчання є розширення кваліфікації, підвищення шансів на ринку праці, підвищення обізнаності щодо інформаційно-комунікаційних технологій. Через це до переваг дистанційного навчання можна віднести наступне:

- навчання під час роботи;
- можливість навчатися у зручний час;
- індивідуальне планування режиму роботи та навчання;
- можливість обробляти та пересилати завдання через internet.

Спираючись на раніше зазначене, можна виділити певні проблеми в організації дистанційної освіти:

- ефективність дистанційного навчання. Вона на пряму залежить від викладачів, хто веде роботу зі студентами в internet-просторі. Викладачі повинні мати універсальну підготовку та володіти сучасними педагогічними та інформаційними технологіями. Бути психологічно готові до роботи у мережевому середовищі;

- наявність належної інфраструктури інформаційного забезпечення студента в мережах;
- методична проблема. Викладачі і розробники дистанційного навчання повинні професійно володіти всіма сучасними інноваційними технологіями створення якісного електронного контенту (Адамова& Головачук, 2012).

Тому важлива місія викладача, це активізація здобувачів освіти та спонукання їх до постійної роботи. Викладач не тільки опосередковує нові знання та навички, але головним чином веде та керує навчальним процесом.

Підводячи підсумки, слід підкреслити: дистанційна освіта дозволяє навчатися на роботі або на великій відстані. У той же час, така форма навчання привносить нові проблеми, вирішення яких дозволить успішно розширити коло споживачів освітніх послуг; забезпечити доступність здобуття вищої освіти; дозволить одержати якісну освіту за українськими освітніми програмами громадянам зарубіжних країн; реалізувати систему безперервної освіти.

Список використаних джерел та літератури

1. Адамова І., Головачук Т. Дистанційне навчання: сучасний погляд на переваги та проблеми. Витоки педагогічної майстерності: науковий журнал. 2012, № 10. 3-6 с. **2. Голозубова О.В., Матенко Є.П.** Дистанційні освітні технології у вищій школі: реалії і перспективи. Проблеми і перспективи розвитку освіти. організація дистанційної освіти у загальноосвітній та вищій школі: 2016 рік: матеріали Всеукр. наук. конф., 15-16 січ. 2016 р. Дніпропетровськ: GlobalNauka, 2016. 41-45 с. **3. Гура І.В., Чуйкова С.В., Ліницька І.В.** Позитивні та негативні сторони дистанційного навчання в системі сучасної освіти. Проблеми і перспективи розвитку освіти. організація дистанційної освіти у загальноосвітній та вищій школі: 2016 рік: матеріали Всеукр. наук. конф., 15-16 січ. 2016 р. Дніпропетровськ: GlobalNauka, 2016. 46-51 с. **4. Ігнат'єва А. І.** Удосконалення дистанційного навчання студентів в системі безперервної освіти. Фізико-математична освіта: науковий журнал. 2017. Випуск 1(11). 52-55 с.

**ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

